

Styresak

Dato dok.:	14.02.2023	Administrerende direktør
Møtedato:	28.02.2023	
Vår ref.:	23/01456-2	Postadresse: 1478 LØRENSKOG
		Telefon: +47 67 96 00 00
Vedlegg:		

Sak 06/23 Rullering av økonomisk langtidsplan (ØLP) 2024-2027 (43)

Økonomisk langtidsplan (ØLP) er første trinn i budsjettprosessen for 2024, og beskriver foretakets forventede rammer knyttet til kapasitet, aktivitet, driftsøkonomi og investeringer de neste fire årene. I denne saken redegjøres det for prosessen for rullering av ØLP for perioden 2024-27 (43).

Sammendrag

En av de sentrale utviklingstrekkene i ØLP-perioden vil være endringer i befolkningsgrunnlaget Ahus skal betjene fremover. I regi av Helse Sør-Øst (HSØ) utredes det om tidligere flytting av somatikk for Alna bydel til Oslo universitetssykehus er mulig og hensiktsmessig blant annet som følge av økt kapasitet ved ferdigstilling av byggeprosjekter i Oslo. Til arbeidet med ØLP har HSØ gitt foreløpige signaler om at overføring av Alna fra 2026 vil bli lagt som planforutsetning. Når det gjelder Grorud og Stovner vurderes det om overføring fra 2036 skal opprettholdes i påvente av nevnte prosjektutredning, eller om en tidligere overføring skal legges som planforutsetning. Bortfall av bydelene vil bety at ca. 18 % av opptaksområdet bortfaller, hvorav Alna representerer vel 8 %. Ved bortfall av Alna fra 2026 vil Akershus sykehusområde i perioden 2024-27 reduseres fra 614.000 innbyggere i 2024 til 580.000 innbyggere i 2027, noe som representerer en nedgang i opptaksområde på 5,8 %.

Overføringen av Alna vil dempe kapasitetsbehovet frem til 2028, men det vil fremdeles være behov for å utvide kapasiteten, spesielt innenfor poliklinikk og dagbehandling, operasjon og bildediagnostikk. I løpet av 2023 vil det arbeides videre med den strategiske arealplanen for å løse kapasitetsbehov frem til nye bygg er på plass. Kreft- og somatikkprosjektet (KSB) vil fortsette arbeidet med konseptfasen gjennom 2023, og spesialiserte funksjoner innen psykisk helsevern skal samlokaliseres i et nytt psykiatribygg fra 2026. I tillegg vil nevrologisk rehabilitering og voksenhabilitering flytte inn i nye leide lokaler mot slutten av 2023. Det arbeides også videre med utredninger for kapasitetsutvidelser for administrative funksjoner, samlokalisering av psykisk helsevern i Follo og arealer til DPS Nedre Romerike i forbindelse med overføring av bydelene til Oslo.

For å kunne realisere denne utviklingen må Ahus fortsette å skape årlige overskudd til nødvendige investeringer i eksisterende anleggs- og utstyrsportefølje og til kapasitetsutvidelser i ny bygningsmasse. I tillegg vil utvikling av fem tematiske satsingsområder med tilhørende 10

foretaksovergripende delplanområder kreve omstillinger av dagens løpende drift.

Resultatforventningene fremover må baseres på en nøktern underliggende drift, noe som innebærer en kostnadsvekst noe lavere enn veksten i inntekter. Bortfall av bydelene vil redusere inntektsgrunnlaget betydelig, og uten overgangsordninger vil både resultatutviklingen og investeringsevnen svekkes markant, herunder betydelig redusert finansiering til vedlikehold av eksisterende anleggsportefølje og investeringer i nye bygg. Det videre arbeidet med økonomisk langtidsplan vil konkretisere både overskuddsmål og omstillingsbehov for å realisere ønsket utvikling.

Helse Sør-Øst har stilt som krav at helseforetakenes innspill til økonomisk langtidsplan 2024-27 skal styrebehandles senest 31. mai 2023. Samtidig har Helse Sør-Øst bedt foretakene om å rapportere sin økonomiske langtidsplan innen 18. april. Akershus universitetssykehus vil derfor rapportere sin foreløpige økonomiske langtidsplan innen nevnte frist, med forbehold om styrets behandling. Foretakets innspill til økonomisk langtidsplan vil oversendes Helse Sør-Øst etter behandling i styremøtet 19. april.

Innspill fra alle helseforetak vil sammenstilles av Helse Sør-Øst, og etter dialog med helseforetakene vil det fremlegges en regional ØLP for styret i Helse Sør-Øst RHF 21. juni. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra Helse Sør-Øst til helseforetakenes innspill til økonomisk langtidsplan, vil styret ved Akershus universitetssykehus få fremlagt en sak om endelig økonomisk langtidsplan for perioden 2024-27 på sitt styremøte i 20. september.

Administrerende direktørs innstilling til vedtak:

Styret tar saken til orientering, og ber administrerende direktør fremlegge foretakets innspill til økonomisk langtidsplan til behandling i styremøtet 19. april.

Øystein Mæland
Administrerende direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Innledning

Økonomisk langtidsplan utgjør en konkretisering og konsekvensvurdering av ønsket utvikling av foretaket i forhold til de foreliggende økonomiske rammebetingelser. Hensikten er å planlegge for ønsket utvikling gjennom prioriteringer i tråd med målsettingene i Utviklingsplanen, og økonomisk langtidsplan 2024-27 representerer de fire første årene av perioden frem mot 2040.

For å kunne realisere den ønskede utviklingen må Ahus fortsette å skape årlige overskudd til nødvendige investeringer i eksisterende anleggs- og utstyrsportefølje og til kapasitetsutvidelser i ny bygningsmasse. I tillegg vil utvikling av fem tematiske satsingsområder med tilhørende 10 foretaksovergripende delplanområder kreve omstillinger av dagens løpende drift.

Økonomisk langtidsplan er første trinn i plan- og budsjettprosessen for 2024 og beskriver foretakets forventede rammer knyttet til kapasitet, aktivitet, driftsøkonomi og investeringer de neste fire årene.

Foretakets innspill til økonomisk langtidsplan 2024-27 vil sendes Helse Sør-Øst i henhold til fristen 18.april, med forbehold om styrets behandling. Foretakets innspill vil være grunnlaget i dialogen med eier om rammebetingelsene for kommende 4-års periode. I denne saken redegjøres det for prosessen for rullering av ØLP for perioden 2024-27.

Forventet befolkningsutvikling

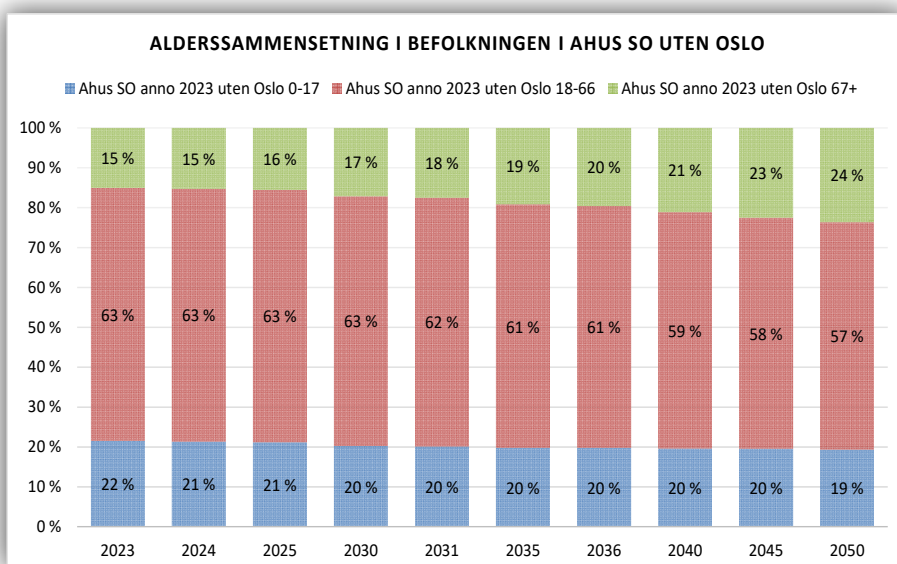
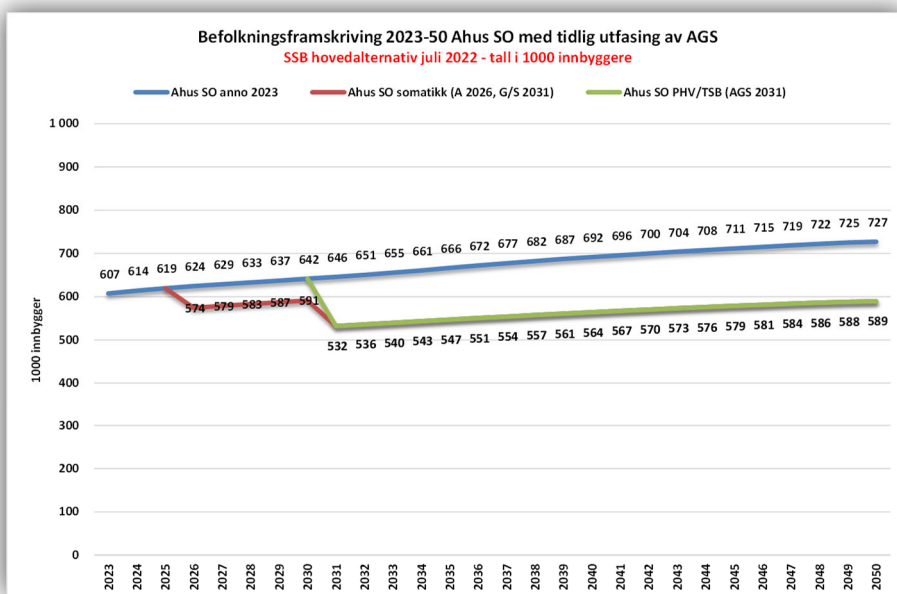
I styrets plandokument (del III i årlig melding 2022) og i vedtatt utviklingsplan for Akershus universitetssykehus frem mot 2040 beskrives hovedtrekkene i nåsituasjonen og forventede utviklingstrekk for foretaket i årene fremover.

HSØ har satt i gang et arbeid for å vurdere endret oppgavedeling og bydelsfordeling mellom sykehusene i Oslo. Gjennom høsten 2022 har det blant annet vært utredet om Alna bydel kan overføres fra Akershus sykehusområde til OUS sykehusområde fra 2026. Dette vil beslutes i løpet av våren 2023. Prosjektet fortsetter arbeidet i 1.halvår 2023 med å vurdere tidligere overføring av bydelene Grorud og Stovner. Foreløpig er det antydnet 2031/2032 når nye Aker er planlagt ferdig. Til arbeidet med ØLP har HSØ gitt foreløpige signaler om at overføring av Alna fra 2026 vil bli lagt som planforutsetning. Når det gjelder Grorud og Stovner vurderes det om overføring fra 2036 skal opprettholdes i påvente av nevnte prosjektutredning, eller om en tidligere overføring skal legges som planforutsetning.

Alna representerer en befolkning på ca. 50.000 innbyggere og utgjør vel 8 % av dagens opptaksområde. Ved bortfall av Alna fra 2026 vil Akershus sykehusområde i perioden 2024-27 reduseres fra 614.000 innbyggere i 2024 til 580.000 innbyggere i 2027, noe som representerer en nedgang i opptaksområde på 5,8 %.

Geografisk område	∩ 2023	∩ 2024	∩ 2025	∩ 2026	∩ 2027	Δ % 24	Δ % 25	Δ % 26	Δ % 27	Δ % 24-27	Δ % 23-27
Follo	120 244	121 428	122 407	123 318	124 159	1,0 %	0,8 %	0,7 %	0,7 %	2,2 %	3,3 %
Nedre romerike	213 030	216 130	218 608	220 739	222 557	1,5 %	1,1 %	1,0 %	0,8 %	3,0 %	4,5 %
Øvre romerike	96 664	98 452	99 959	101 312	102 522	1,8 %	1,5 %	1,4 %	1,2 %	4,1 %	6,1 %
Oslo	111 283	111 524	111 639	61 717	61 890	0,2 %	0,1 %	-44,7 %	0,3 %	-44,5 %	-44,4 %
KOS-regionen	66 127	66 500	66 826	67 147	67 458	0,6 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	1,4 %	2,0 %
Total	607 346	614 033	619 437	574 232	578 585	1,1 %	0,9 %	-7,3 %	0,8 %	-5,8 %	-4,7 %

I et lengre perspektiv, gitt overføring av Oslo-bydelene til Oslo universitetssykehus, viser framskrivningene at befolkningen i Akershus sykehusområde vil være noe lavere i 2050 enn i 2023, dog med en forventet endring i alderssammensetningen.

Videreutvikling av tilbudet

Helseforetakets utviklingsplan for perioden frem mot 2040 trekker opp hovedmål for utviklingen av virksomheten og bygningsmassen.

I utviklingsplanen har Akershus universitetssykehus fem strategiske hovedmål og fem tematiske satsingsområder. Som del av arbeidet med å operasjonalisere målene i utviklingsplanen er det etablert 10 foretaksovergripende delplanområder. Delplanene har et fireårig perspektiv, og skal bidra til helhetlig planlegging av utviklingsprosessene.

I løpet av 2023 vil det arbeides videre med den strategisk arealplanen for å løse kapasitetsbehov frem til nye bygg er på plass. KSB-prosjektet vil fortsette arbeidet med konseptfasen gjennom 2023 og spesialiserte funksjoner innen psykisk helsevern skal samlokaliseres i et nytt psykiatribygg fra 2026. I tillegg vil nevrologisk rehabilitering og voksenhabilitering flytte inn i nye leide lokaler mot slutten av 2024. Det arbeides også videre med utredninger for kapasitetsutvidelser for administrative

funksjoner, samlokalisering av Psykisk helsevern i Follo og arealer til DPS Nedre Romerike i forbindelse med overføring av bydelene til Oslo.

Forslag til prioritering av mål og tiltak og kapasitetsutvidelser vil innarbeides i foretakets forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2024-2027 (43).

Økonomiske ambisjoner 2024-27

For å kunne realisere den ønskede utviklingen må Ahus skape årlige overskudd til nødvendige investeringer i eksisterende bygg og anlegg, medisinsk teknisk utstyr og annet utstyr (IKT), samt til nyinvesteringer i kreft- og somatikkbygg, psykiatribygg med videre. I tillegg vil videre utvikling av tjenestetilbudet kreve omstillinger av dagens løpende drift.

Resultatforventningene fremover må baseres på en nøktern underliggende drift, noe som innebærer en kostnadsvekst noe lavere enn veksten i inntekter. Samtidig er det sentralt å påpeke at det kan ta noe tid å tilpasse driften til en kostnadsvekst som har akselerert gjennom 2022. Bortfall av bydeler vil redusere inntektsgrunnlaget betydelig, og uten overgangsordninger vil både resultatutviklingen og investeringsevnen svekkes markant, herunder betydelig redusert finansiering til vedlikehold av eksisterende anleggsportefølje og investeringer i nye bygg. I tillegg vil en av de største utfordringene i helsetjenesten fremover være å dekke bemanningsbehovet. Det er nødvendig med langsiktig planlegging, for å utvikle, utdanne, beholde og rekruttere personell, slik at foretaket har tilstrekkelig personell med rett kompetanse. Hensiktsmessig ansvars- og oppgavedeling vil også stå sentralt.

Det videre arbeid med ØLP vil konkretisere både overskuddsmål og omstillingsbehov for å realisere ønsket utvikling. Dette er i tråd med den planforutsetning som både Akershus universitetssykehus og Helse Sør-Øst har lagt for langtidsplanen.

Fremdriftsplan

Frist for leveranse av helseforetakenes ØLP til Helse Sør-Øst er 18.april. Helse Sør-Øst forutsetter at ØLP behandles av foretaksstyrene senest før 31. mai 2023. Styrebehandlingen skal omfatte drifts- og investeringsbudsjett, likviditetsbudsjett, samt en samlet vurdering av foretakets bæreevne og likviditetssituasjon.

Administrerende direktørs forslag til innspill til ØLP 2024-27 (43) legges frem for styret til behandling i møtet 19. april.